

UPPHANDLINGSRAPPORT

Nordiska aktiefonder

Fondtorgsnämnden
Swedish Fund Selection Agency

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Fondtorgsnämndens uppdrag	6
3. Upphandlingsprocessen	8
3.1. Fondtorgsnämndens marknadsdialog	
3.2. Förberedande analys	
3.3. Framtagande av upphandlingsspecifikation	
3.4. Annonsering av upphandling	
3.5. Krav, uteslutningsgrunder och utvärdering	
3.6. Beslut	
3.7. Allokering och avregistrering	
3.8. Löpande granskning och utvärdering	
4. Kategorin nordiska aktiefonder idag	15
4.1. Fondutbud	
4.2. Avgifter	
4.3. Avkastning	
4.4. Hållbarhet	
5. Resultat av upphandlingen	18
5.1. Upphandlingens omfattning	
5.2. Inkomna anbud	
5.3. Kravuppfyllnad	
5.4. Utvärdering av anbud	
5.5. Tilldelningsbeslut	
5.6. Utvärderingsresultat	
5.7. Fondfakta	
6. Förändring av kategorin	29
6.1. Kvalitet, risk och avkastning	
6.2. Avgifter	
6.3. Hållbarhet	
6.4. Valfrihet	
7. Fondtorgsnämndens slutsatser	32

1. Sammanfattning

Fondtorgsnämnden offentliggjorde den 19 februari 2025 beslut om tilldelning i upphandlingen av nordiska aktiefonder med inriktning mot investeringar i stora och medelstora bolag till premiepensionens fondtorg. Beslutet berör runt 80 000 sparare med ett samlat kapital om närmare 8,8 miljarder kronor per den 31 december 2024.

Fyra fondförvaltare får möjlighet att teckna avtal gällande totalt fyra fonder, varav en fond är ny på plattformen.

För pensionsspararna innebär upphandlingen att fonderna i kategorin nu genomgått en omfattande kontroll och håller hög kvalitet. Samtidigt har den genomsnittliga årliga avgiften för fonderna i kategorin minskat med 37 procent från 0,326 till 0,204 procent. Därtill har miniminivån avseende hållbarhet i fonderna höjts.

Fonderna som upphandlas ska enligt lag vara lämpliga, kontrollerbara, hållbara, kostnadseffektiva och av hög kvalitet. Dessutom ska utbudet på fondtorget innebära valfrihet för pensionsspararna.

Fondtorgsnämnden har genomfört upphandlingen av nordiska aktiefonder parallellt med upphandlingen av nordiska småbolagsfonder. Det innebär att flera delar kunnat samordnas i upphandlingarna såsom projektadministration och intervjumöten. Målsättningen är att säkerställa ett fondutbud av hög kvalitet till konkurrenskraftiga avgifter och därmed skapa förutsättningar för en tryggare och högre premiepension.

De fondförvaltare och fonder som får tilldelning är:

- **Handelsbanken Fonder AB**
Handelsbanken Norden Selektiv
- **Nordea Funds Ltd**
Nordea Nordic Fund
- **SEB Investment Management AB**
SEB Nordenfond
- **Ålandsbanken Fondbolag Ab**
Ålandsbanken Norden Aktie

2. Fondtorgsnämndens uppdrag

Fondtorgsnämnden är en statlig myndighet med uppgift att upphandla, granska och kvalitetssäkra fonder i det svenska premiepensionssystemet.

Fonderna till premiepensionens fondtorg upphandlas i syfte att kvalitetssäkra fonder och fondförvaltare och därigenom tillvarata pensionsspararnas intressen. Under avtalstiden granskar Fondtorgsnämnden löpande att fonder och fondförvaltare uppfyller villkoren i fondavtalet.

**FÖR ATT TILLVARATA
SPARARNAS INTRESSEN
STÄLLS HÖGA KRAV
PÅ FONDER OCH
FONDFÖRVALTARE**

För att tillvarata spararnas intressen ställs höga krav på de fonder och fondförvaltare som deltar på fondtorget. Utvärderingen och granskningen av fonder, fondförvaltare och förvaltningsverksamhet, såväl under som efter upphandling, syftar till att erbjuda ett pensionssparande av hög kvalitet som bidrar till en trygg pension.

Fonderna på det upphandlade fondtorget ska vara lämpliga för premiepensionssystemet, kostnadseffektiva, hållbara, kontrollerbara och av hög kvalitet. Dessa krav fastställs i den lag som reglerar Fondtorgsnämndens upphandlingar av fonder. Premiepensionssystemet och fondutbudet ska präglas av valfrihet, där spararen har möjlighet att påverka sin risknivå och placeringsinriktning på förvaltningen av sin premiepension.

Fondtorgsnämnden övervakar fondtorget och kommer att upphandla nya fonder då fondavtal löper ut. Fondtorgsnämnden kommer även att kontinuerligt utvärdera utbudet på fondtorget och följa fondbranschens utveckling i stort. Omvärldsfaktorer och förändring i fondbranschen kan skapa behov av upphandlingar av nya kategorier som idag inte finns representerade på fondtorget.

3. Upphandlingsprocessen

Fondtorgsnämndens upphandlingsprocess är central i arbetet med upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg. Processen är framtagen för att upphandla och utvärdera fonder avseende de i lag fastställda kraven om lämplighet, hållbarhet, kontrollerbarhet, kvalitet och kostnadseffektivitet.

Detta kapitel syftar till att ge en överskådlig och förenklad bild av Fondtorgsnämndens upphandlingsprocess för allmänheten att kunna ta del av. Det innebär att kapitlet innehåller förkortade beskrivningar och exempel från upphandlingsdokumentationen i den aktuella upphandlingen. Om beskrivningar i denna rapport är förenklade på ett sätt så att uppgifter skulle kunna uppfattas som motstridiga i jämförelse med vad som anges i upphandlingsdokumentationen är det alltid de annonserade upphandlingsdokumenten som är styrande.

3.1. Fondtorgsnämndens marknadsdialog

Fondtorgsnämnden har enligt lag ett uppdrag att kontinuerligt föra en dialog med fondförvaltare, branschorganisationer och andra marknadsaktörer.

Syftet med marknadsdialogen är bland annat att, utifrån myndighetens behov, öka kunskapen om de fonder och fondförvaltare som finns på marknaden och vad de kan erbjuda. Genom att inhämta synpunkter från fondförvaltare kan myndigheten också ställa bättre och mer ändamålsenliga krav och villkor vid upphandlingarna. Vidare får myndigheten möjlighet att informera fondförvaltarna om myndighetens behov och önskvärt resultat, sprida information och inhämta synpunkter från fondförvaltarna. På detta sätt kan en dialog även bidra till att fondförvaltarna vid en senare upphandling lämnar anbud som i högre grad motsvarar det som efterfrågas av myndigheten. Genom en kontinuerlig dialog mellan myndigheten och fondförvaltarna förbereds marknaden inför kommande upphandlingar, vilket är ämnat att skapa förtroende och förutsättningar för ett brett samförstånd.

Dialogen kan föras på olika sätt, exempelvis genom möten, discussionsforum, externa remisser eller genom att skicka ut frågeställningar i syfte att inhämta viss information, så kallade *Request For Information, RFI*.

Dialogen sker i överensstämmelse med grundläggande principer för offentlig upphandling och den information som Fondtorgsnämnden delger branschaktörer offentliggörs även på myndighetens webbplats ftn.se.

3.2. Förberedande analys

Fondtorgsnämnden beslutar årligen om en övergripande upphandlingsplan för fondtorget.

Inför varje enskild upphandling utvärderas den fondkategori som ska upphandlas utifrån utbud av fonder med relevant inriktning, pensionsspararnas efterfrågan, tillämpade förvaltningsstrategier, fondernas lämplighet för fondtorget, med mera. Analysen som görs i detta skede ligger till grund för utformningen av upphandlingsdokumentationen i den specifika upphandlingen.

3.3. Framtagande av upphandlingsspecifikation

Innan en upphandling annonseras utformas upphandlingsdokumentationen. Fondtorgsnämnden fastställer en

**FÖR ATT ETT ANBUD
SKA UTVÄRDERAS
KRÄVS ATT FONDEN
UPPFYLLER SAMTLIGA
OBLIGATORISKA
KRAV SOM STÄLLS I
UPPHANDLINGEN**

upphandlingsspecifikation för varje upphandling utifrån överväganden om de förutsättningar som gäller i den enskilda upphandlingen.

Upphandlingsdokumentationen är relativt omfattande och beskriver bland annat de allmänna förutsättningarna för upphandlingen och den utvärderingsmodell som kommer att tillämpas. Den innehåller frågor till de fondförvaltare som deltar i upphandlingen om till exempel förvaltningsverksamhet, finansiell stabilitet, riskhantering, transparens och tillgänglighet av data. Innan upphandlingen annonseras fattar Fondtorgsnämnden beslut om att godkänna upphandlingsdokumentationen inklusive fondavtal med bilagor.

3.4. Annonsering av upphandling

Upphandlingarna av fonder till premiepensionens fondtorg annonseras via upphandlingsplattformen e-Avrop. Efter annonsering följer en period då anbudsgivare kan inkomma med anbud. Längden på tidsperioden för att inkomma med anbud varierar mellan upphandlingar. Frågor avseende upphandlingen kan ställas fram till tio dagar innan tidsfristen för inlämnande av anbud löper ut och frågor besvaras löpande via e-Avrop, fram till och med sex dagar innan anbudstiden löper ut.

3.5. Krav, uteslutningsgrunder och utvärdering

3.5.1. Kontroll av kravuppfyllnad

Anbudsöppningen utgör starten på prövningen och utvärderingen av anbudet. Den första delen innebär kontroll av uppfyllnad av obligatoriska krav. Fondtorgsnämndens kansli kontrollerar att inkomna anbud är kompletta, att anbudsavgiften är betald och att anbudet möter såväl generella som upphandlingsspecifika obligatoriska krav samt att det inte föreligger några uteslutningsgrunder.

Exempel på ett obligatoriskt krav i en upphandling är att fondförvaltaren, och en eventuell kapitalförvaltare, ska ha förvaltat kapital inom samma strategi som upphandlingen avser under en sammanhängande period om minst tre år under de senaste fem åren

Uteslutningsgrund kan exemplifieras med att fondförvaltaren eller kapitalförvaltaren dömts för vissa typer av ekonomisk brottslighet eller att fondförvaltaren otillbörligen försöker snedvrیدا konkurrensen eller påverka den upphandlande myndighetens beslutsprocess.

För att ett anbud ska utvärderas krävs att fonden uppfyller samtliga obligatoriska krav som ställs i upphandlingen och att ingen uteslutningsgrund föreligger. De anbud som uppfyller kraven utvärderas i nästa fas av upphandlingen.

3.5.2. Kvalitativ och kvantitativ utvärdering

I utvärderingen görs en djupgående kvalitativ och kvantitativ analys som syftar till att bedöma informationen som lämnats i anbuderna. De fondförvaltare som bäst uppfyller tilldelningskriterierna kallas till intervjuer. Hur många fondförvaltare som maximalt kan kallas till intervju varierar och framgår av upphandlingsinstruktionerna för respektive upphandling.

Utvärderingskriterierna och dess respektive vikter i utvärderingen framgår av anbudsunderlaget (*RFP, Request for Proposal*). Under utvärderingen av anbuderna bedömer Fondtorgsnämnden bland annat:

- **Investeringsfilosofin:** Investeringsfilosofin ska vara tydlig och beskriva hur förvaltaren strävar efter att skapa mervärde för spararna. Filosofin ska efterlevas och återspeglas i det dagliga arbetet.
- **Investeringsprocessen:** Investeringsprocessen beskriver hur förvaltningen utförs. Varje steg i processen ska beskrivas från idé till portföljkonstruktion liksom vem som gör vad och med vilka befogenheter. Bevis på disciplin, struktur och repeterbarhet ska uppvisas.
- **Förvaltarresurser:** Både portföljförvaltare och biträdande portföljförvaltare, med team, samt alla andra resurser inom organisationen som nyttjas utvärderas. Organisation, mångfald, personalsammansättning, kompetensutveckling och företagskultur beaktas.
- **Investeringsresultat:** Resultat utvärderas för att få ett kvitto på att fondförvaltarens process och filosofi fungerar – att förmåga och förutsättningar finns för att skapa avkastning inom vald investeringsriktning. Utvärderingen består av djupgående kvantitativa analyser som syftar till att verifiera att förvaltningen av fonden går till på det sätt som beskrivs i anbudet och att detta kan observeras i historiska data.
- **Administration och riskkontroll:** Fondförvaltarens organisation av kontrollfunktioner för riskhantering, riskkontroll, regelefterlevnad och revision inklusive förmågan att övervaka och hantera risker inom fonden och förvaltningsorganisationen bedöms.

Observera att detta är en förenklad beskrivning. De fullständiga och styrande tilldelningskriterierna beskrivs i den annonserade upphandlingsdokumentationen.

3.5.3. Intervjumöten

Fondtorgsnämndens kansli gör platsbesök och håller intervjumöten med representanter för anbudsgivaren. Syftet med intervjumötet är att validera den i anbudet lämnade informationen. Intervjuerna kan inte leda till högre poängsättning i upphandlingen men kan resultera i poängavdrag om Fondtorgsnämnden upptäcker att information som lämnats i anbudet inte överensstämmer med till exempel anbudsgivarens organisation, verksamhet eller förvaltning.

3.5.4. Revidering av pris

De fondförvaltare som valts ut till intervjumöten erbjuds efter att dessa ägt rum möjlighet att skriftligen lämna ett reviderat och slutgiltigt erbjudande om ett lägre pris. Det innebär att en fondförvaltare får sänka det pris som initialt angivits i anbudet, men inte höja det.

3.6. Beslut

När utvärderingen i upphandlingen är klar och slutpoäng är fastslagna fattar Fondtorgsnämnden beslut om vilka fondförvaltare som får tilldelning och därmed får teckna fondavtal och erbjuda fonder på premiepensionens fondtorg. Tilldelningsbeslutet offentliggörs via e-Avrop samt på myndighetens webbplats ftn.se. Tilldelningsbeslutet vinner laga kraft efter en avtalsspärr om tio dagar som börjar löpa efter offentliggörandet.

3.7. Allokering och avregistrering

I samband med att en upphandling av en fondkategori annonseras sägs fondavtalen upp för de anslutna fonderna inom kategorin. De uppsagda fonderna finns dock kvar på det anslutna fondtorget till dess att upphandlingen är slutförd.

När upphandlingen är slutförd och tilldelningsbeslutet vunnit laga kraft påbörjas avregistreringen av de uppsagda fonderna som inte tilldelats fondavtal. När fondavtal har ingåtts för de upphandlade fonderna registreras dessa i Pensionsmyndighetens system, om de inte funnits med på fondtorget sedan tidigare, och blir därmed valbara för pensionsspararna.

Fördelningsordningen för allokering av kapital innebär att premiepensionsmedlen som ska överföras från avregistrerade fonder fördelas lika mellan upphandlade fonder, dock med vissa undantag. Exempelvis behåller de fonder som sedan tidigare är registrerade på fondtorget, och som upphandlats, sitt befintliga kapital. Om befintligt kapital i en fond understiger dess genom fördelningsordningen

De fullständiga och styrande bestämmelserna om fördelningsordningen finns i upphandlingsinstruktionerna för aktuell upphandling.

tilldelade kapital kan fonden erhålla medel upp till samma nivå som övriga upphandlade fonder. Pensionsspararna har alltid möjlighet att välja att byta fonder, vilket innebär att det inte finns någon garanti för hur stort kapital en upphandlad fond tilldelas.

3.7.1. Information till sparare

Efter avslutad upphandling meddelar Pensionsmyndigheten de sparare med placerade medel i fonder som inte längre omfattas av ett fondavtal, att fonden kommer att avregistreras från fondtorget. Den enskilda spararen behöver inte göra ett eget val, utan spararens fondmedel förs automatiskt över till en likvärdig upphandlad fond i motsvarande kategori. En sparare kan när som helst byta fond inom premiepensionen.

Om en sparare investerat i en fond på det befintliga fondtorget som får tilldelning i upphandlingen behöver spararen inte göra någonting då medlen kommer att kvarstå i fonden.

3.8. Löpande granskning och utvärdering

En förutsättning för att en fond ska fortsätta att erbjudas på fondtorget är att den upprätthåller den höga kvalitet som upphandlats, och att fondförvaltarna agerar med spararnas intresse i fokus under hela avtalsperioden.

De upphandlade fonderna granskas och utvärderas utifrån de obligatoriska krav och tilldelningskriterier som specificerats i fondavtalet. Om en fond inte längre lever upp till fondavtalet under avtalsperioden kan det leda till uppsägning.

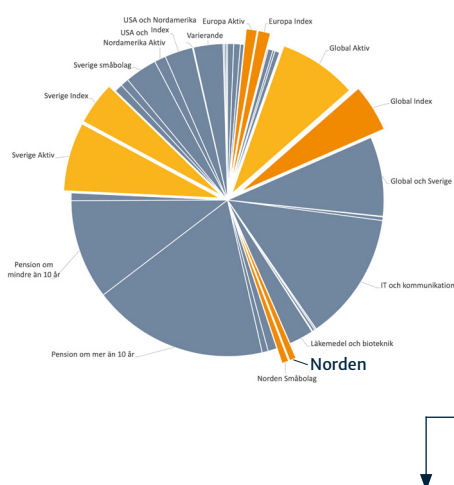
För att möjliggöra granskning ska fondförvaltaren löpande bistå Fondtorgsnämnden med den information som specificeras i fondavtalet. Insamling av information kommer till exempel att ske via utskickade frågeformulär och vid behov även på begäran av Fondtorgsnämndens kansli.

4. Kategorin nordiska aktiefonder idag

Den aktuella upphandlingen berör fondkategorin Norden på det befintliga fondtorget. Totalt var drygt 17,7 miljarder placerat i fonderna inom kategorin per den 31 december 2024, varav närmare 8,8 miljarder i fonder med inriktning på stora och medelstora bolag. Detta motsvarande cirka en procent av det totala kapitalet på fondtorget. I samband med denna upphandling beslutades att kategorin nordiska aktiefonder ersätts av de två nya kategorierna Norden (stora och medelstora bolag) och Norden Småbolag.

4. Kategorin nordiska aktiefonder idag

4.1. Fondutbud

Per den 31 december 2024 bestod kategorin nordiska aktiefonder med inriktning på stora och medelstora bolag på det befintliga, anslutningsbaserade fondtorget av tio fonder. Av dessa tio fonder förvaltades fyra av svenska fondförvaltare och sex av fondförvaltare från andra nordiska länder. Antalet sparare i fonderna var sammanlagt 80 000.

Över 70 procent av kapitalet i kategorin var placerat i de fyra största fonderna.

Fonderna och fondförvaltare i det befintliga utbudet på fondtorget per 2024-12-31:

Nordiska aktiefonder

Fonder på plattformen i dag: 10

Antal fonder som ska upphandlas: 4

Totalt kapital: 8,8 miljarder SEK

Andel av totalt kapital: (exkl AP7Såfa) cirka 1 %

Fondförvaltare	Fond
DNB ASset Management AS	DNB Grönt Skifte Norden
Handelsbanken Fonder AB	Handelsbanken Norden
Holberg Fondsforvaltning AS	Holberg Norden
Nordea Funds Ltd	Nordea Nordic
Odin Forvaltning AS	Odin Norden
SEB Investment Management AB	SEB Nordenfond
Simplicity AB	Simplicity Norden
Storebrand ASset Management AS	Delphi Nordic
Swedbank Robur Fonder AB	Swedbank Robur Nordenfond
Ålandsbanken Fondbolag AB	Ålandsbanken Norden Aktie

0,326 %

**DEN LIKAVIKTADE
SNITTAVGIFTEN EFTER
RABATT I DECEMBER 2024**

4.2. Avgifter

Per den 31 december 2024 var den likaviktade genomsnittliga årliga avgiften inom kategorin 0,326 procent, efter Pensionsmyndighetens rabatt. Medianavgiften var 0,283 procent med en spridning från som lägst 0,227 procent till som högst 0,538 procent.

4.3. Avkastning

Den genomsnittliga årliga avkastningen de senaste tre åren fram till den 31 mars 2024 för kategorin uppgick till 9,1 procent. Detta kan jämföras med det kategoriindex, VINX Benchmark Cap Net Index, som används i upphandlingen. Kategoriindexet hade under samma tidsperiod en genomsnittlig årlig avkastning på 9,7 procent.

Fonderna i kategorin har således de senaste tre åren haft en årlig avkastning som i snitt varit en halv procentenhet lägre än kategoriindex. Under samma period har spridningen i utfall mellan fonderna varit från en årlig avkastning på 1,6 procent till 14,1 procent per år. Endast tre av tio fonder har de senaste tre åren haft en årlig avkastning som överstigit avkastningen för kategoriindex.

4.4. Hållbarhet

På dagens anslutna fondtorg finns det endast ett krav avseende hållbarhet. Fondförvaltarna ska ha undertecknat eller omfattas av de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar, Principles for Responsible Investment (PRI). Det är ett fortsatt krav på fondförvaltare på det upphandlade fondtorget.

Samtliga tio fonder i den befintliga kategorin på dagens fondtorg främjar hållbarhet (rapporterar enligt SFDR artikel 8).

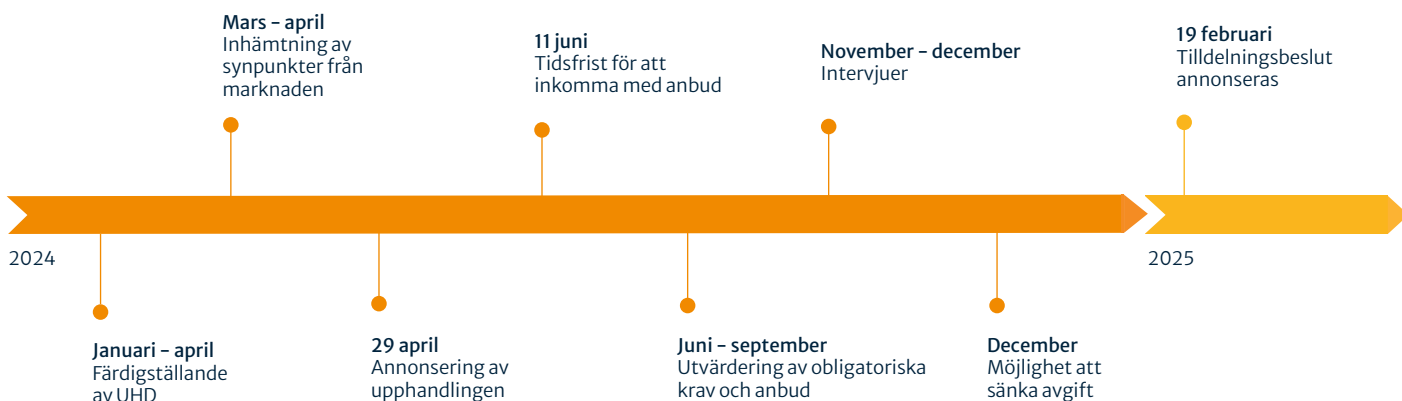

Fondtorgsnämnden
Swedish Fund Selection Agency

5. Resultat av upphandlingen

Upphandlingen annonserades den 29 april 2024 och tilldelningsbeslut offentliggjordes den 19 februari 2025. Totalt inkom 17 anbud och av dessa tilldelades fyra fondförvaltare fondavtal för erbjudande av fyra fonder på premiepensionens fondtorg.

5. Resultat av upphandlingen

För fullständiga och styrande bestämmelser i upphandlingen, se upphandlingsdokumentationen.

5.1. Upphandlingens omfattning

Den aktuella upphandlingen avser UCITS-fonder som placerar i nordiska aktier med huvudsaklig inriktning mot stora och medelstora bolag. Aktiv risk relativt fondens jämförelseindex ska vara minst två procent och maximalt tillåten aktiv risk mellan valt jämförelseindex och Fondtorgsnämndens kategoriindex, VINX Benchmark Cap Net Index är fyra procent.

I och med upphandlingen har kraven på fonderna höjts vad gäller hållbarhet, jämfört med kraven på det befintliga fondtorget. Ett exempel på detta är kravet att fondförvaltaren i sin förvaltning använder en normbaserad screening för att identifiera eventuella överträdelser av internationella normer, exempelvis Global Compacts principer om ansvarsfullt företagande, och att fondförvaltaren ska identifiera hur väl de verksamheter fonden investerar i tar hänsyn till miljömässiga-, sociala- och bolagsstyrningsaspekter.

Enligt upphandlingsdokumentationen var avsikten att tilldela fyra fondavtal i fondkategorin.

17 st

INKOMNA ANBUD

5.2. Inkomna anbud

Totalt inkom 17 anbud under anbudstiden.

	Fondförvaltare	Fond
1	Alfred Berg Asset Management AS	Alfred Berg Nordic Gambak
2	C WorldWide Fund Management S.A.	C WorldWide – C WorldWide Nordic
3	Danske Invest Management A/S	Danske Invest Norden Ansvarligt Fokus
4	DNB Asset Management AS	DNB Grønt Skifte Norden
5	FIL Limited	Fidelity Funds – Nordic Fund
6	Handelsbanken Fonder AB	Handelsbanken Norden Selektiv
7	Holberg Fondforvaltning AS	Holberg Norden
8	Lannebo Fonder AB	Lannebo Norden Hållbar
9	Nordea Funds Ltd	Nordea Nordic Fund
10	FundRock Management Company S.A.	Norron SICAV – Sustainable Equity
11	Odin Forvaltning AS	Odin Norden
12	SEB Investment Management AB	SEB Nordenfond
13	Simplicity AB	Simplicity Norden
14	Skandia Fonder AB	Skandia Norden
15	Storebrand Asset Management AS	Delphi Nordic
16	Swedbank Robur Fonder AB	Swedbank Robur Nordenfond
17	Ålandsbanken Fondbolag Ab	Ålandsbanken Norden Aktie

För fullständig information, se de annonserade upphandlingsdokumenten.

5.3. Kravuppfyllnad

Fondtorgsnämndens kansli kontrollerade inkomna anbud med avseende på administrativa krav, uteslutningsgrunder och obligatoriska krav. Två anbud uppfyllde inte kraven, eller var ofullständiga, och gick således inte vidare till utvärderingsfasen. Som exempel avvisades ett anbud för att kravet på erfarenhet av strategin inte kunde anses vara uppfyllt.

Totalt 15 anbud uppfyllde de administrativa och obligatoriska kraven, saknade uteslutningsgrunder, och bedömdes därmed vara korrekta och fullständiga.

5.4. Utvärdering av anbud

I utvärderingen läggs stor vikt vid investeringsfilosofi, investeringsprocess, fondförvaltarens kontrollfunktioner samt det pris som erbjuds. Även fondens förvaltarorganisation och dess investeringsresultat vägs in i utvärderingen.

5.4.1. Intervjumöten

I upphandlingsinstruktionerna för den aktuella upphandlingen framgår att maximalt tio fondförvaltare kunde kallas till intervjumöte. Av 15 utvärderade anbud kallades tio till intervjumöte.

Det övergripande syftet med upphandlingens intervjumöten är att verifiera de svar som fondförvaltaren lämnat i anbudet.

5.4.2. Revidering av pris

I den avslutande delen av utvärderingsfasen erbjuds intervjuade fondförvaltare möjligheten att sänka det pris som angivits i anbudet. Därefter sätts de slutgiltiga poäng som ligger till grund för Fondtorgsnämndens tilldelningsbeslut.

Fem av de kvarvarande tio anbudsgivarna valde att revidera det erbjudna priset.

5.5. Tilldelningsbeslut

Av totalt 17 inkomna anbud tilldelas fyra fondförvaltare fondavtal med Fondtorgsnämnden. Dessa fondförvaltare och fonder är de som erhållit högst poäng i den sammanvägda utvärderingen av anbuden samt uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen.

De fyra fondförvaltare och fonder som får tilldelning är:

- **Handelsbanken Fonder AB**
Handelsbanken Norden Selektiv
- **Nordea Funds Ltd**
Nordea Nordic Fund
- **SEB Investment Management AB**
SEB Nordenfond
- **Ålandsbanken Fondbolag Ab**
Ålandsbanken Norden Aktie

Resurser, fondförvaltare och kapitalförvaltning avser kapitel fyra och fem i anbudsunderlaget.
Fond, filosofi och process avser kapitel sex och sju i anbudsunderlaget.
Administration och risk-kontroll avser kapitel åtta till 10 i anbudsunderlaget.
Historisk avkastning avser kapitel 11 i anbudsunderlaget.
Avgifter avser kapitel 12 i anbudsunderlaget.

Handelsbanken Fonder AB

- Handelsbanken Norden Selektiv
- Medel utvärderade fonder

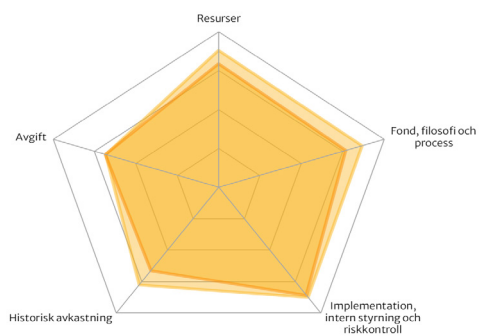
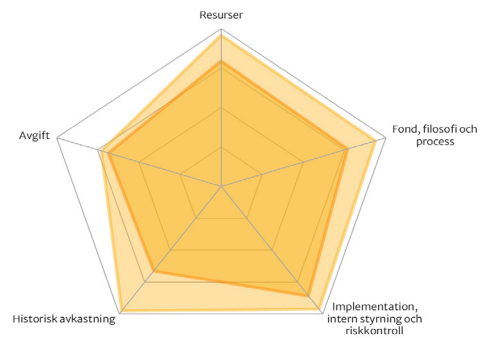
Nordea Funds Ltd

- Nordea Nordic Fund
- Medel utvärderade fonder

5.6. Utvärderingsresultat

Diagrammen nedan illustrerar de upphandlade fondernas utvärderingsresultat avseende tilldelningskriterierna i upphandlingen. Resultatet för varje fond som fått tilldelning visas i relation till det genomsnittliga resultatet för de tio fonder och fondförvaltare där en fullständig utvärdering inklusive intervjumöte genomförts.

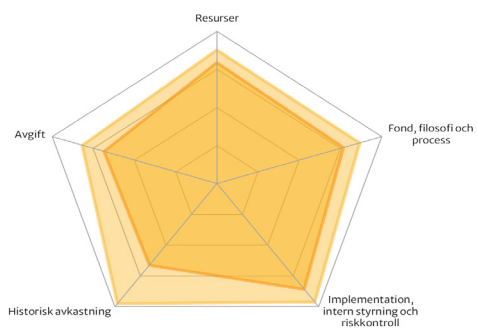
I utvärderingen betygssätts svaren i anbudsunderlaget på en skala 0–4. Observera att tilldelningskriterierna har olika vikt i utvärderingen men att detta inte beaktas i diagrammen.

5. Resultat av upphandlingen

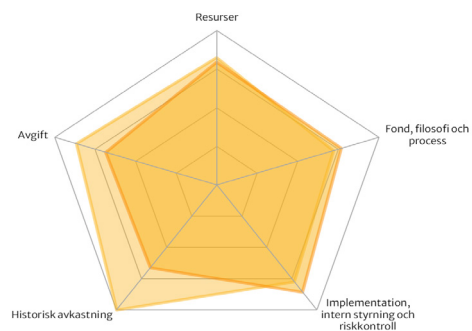
SEB Investment Management AB

- SEB Nordenfond
- Medel utvärderade fonder

Ålandsbanken Fondbolag Ab

- Ålandsbanken Norden Aktie
- Medel utvärderade fonder

5.7. Fondfakta

5.7.1. Handelsbanken Norden Selektiv

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som investerar i såväl tillväxt- som värdeaktier med fokus på kvalitetsbolag. Fonden har en investeringshorisont om fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av mellan 16 och 35 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Handelsbanken Fonder AB
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,215 %
Startår	2014
Ny på fondtorget	Ja
Jämförelseindex	SIX SRI Nordic 200
SFDR	Artikel 8
ISIN	SE0005991700

5.7.2. Nordea Nordic Fund

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som huvudsakligen investerar i kvalitetsbolag. Fonden har en investeringshorisont om tre till fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av ett 30-tal innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Nordea Funds Ltd
Kapitalförvaltare	Nordea Investment Management AB
Upphandlad avgift (pris)	0,250 %
Startår	1987
Ny på fondtorget	Nej
Jämförelseindex	VINX Benchmark Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	FI0008813399

5.7.3. SEB Nordenfond

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som huvudsakligen investerar i stora och medelstora kvalitetsbolag. Fonden har en investeringshorisont om minst fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av mellan 30 och 40 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	SEB Investment Management AB
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,190 %
Startår	1997
Ny på fondtorget	Nej (ny andelsklass)
Jämförelseindex	VINX Benchmark Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	SE0020053387

5.7.4. Ålandsbanken Norden Aktie

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som investerar i kvalitetsbolag, företrädesvis storbolag. Fonden har en investeringshorisont om minst fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental makro- och bolagsanalys. Portföljen består av mellan 35 och 40 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Ålandsbanken Fondbolag Ab
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,160 %
Startår	2015
Ny på fondtorget	Nej
Jämförelseindex	VINX Benchmark Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	FI4000123245

6. Förändring av kategorin

Kategorin nordiska aktiefonder består efter upphandlingen av fyra fonder, en minskning från tidigare tio. Av dessa fyra fonder är en fond ny inom premiepensionen. Övriga tre fonder finns sedan tidigare med i utbudet på fondtorget. Två av dessa har upphandlats till ett lägre pris än tidigare. Den tredje fonden har upphandlats till i princip samma pris.

Detta kapitel syftar till att belysa skillnader mellan fonderna inom den befintliga kategorin och fonderna i den upphandlade kategorin. Observera att detta inte är en del i den utvärdering som skett inom ramen för upphandlingen.

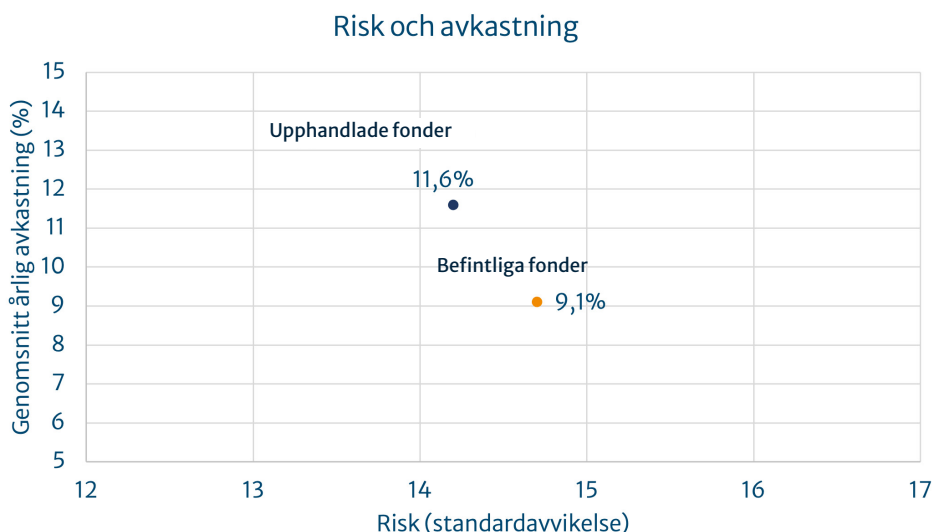
6.1. Kvalitet, risk och avkastning

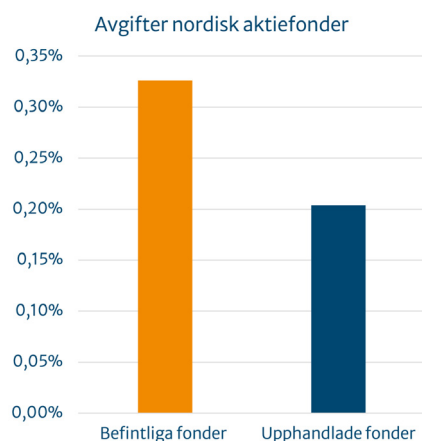
Samtliga fonder som tilldelas fondavtal uppfyller Fondtorgsnämndens krav på kvalitet. Detta innebär att fonderna bedöms ha god sannolikhet att över tid generera meravkastning till pensionsspararna.

Kvalitet utvärderas endast på fonder som deltagit i en upphandling och inte på fonder i det befintliga anslutna utbudet. Det är därför inte möjligt att analysera hur kvaliteten har förändrats genom upphandlingen.

En jämförelse av historisk avkastning inom kategorin under de senaste tre åren, fram till den 31 mars 2024, visar att fonderna på det befintliga fondtorget haft en genomsnittlig årlig avkastning om 9,1 procent efter avgift. Under samma tidsperiod har de upphandlade fonderna haft en genomsnittlig årlig avkastning om 11,6 procent efter avgift. Upphandlingens kategoriindex VINX Benchmark Cap Net Index mätt i svenska kronor har under samma tidsperiod haft en genomsnittlig årlig avkastning på 9,7 procent.

Den upphandlade gruppen har under treårsperioden fram till den 31 mars 2024 haft en något lägre risk, mätt som standardavvikelse, än fonderna i det befintliga utbudet. De upphandlade fonderna har således under denna period i snitt haft en högre avkastning till en lägre risk jämfört med fonderna i det befintliga utbudet.

6.2. Avgifter

Den genomsnittliga avgiften i det befintliga utbudet var vid tiden för upphandlingens annonsering 0,326 procent. Den genomsnittliga avgiften i det upphandlade utbudet är 0,204 procent vilket motsvarar en sänkning av avgiften med drygt 37 procent.

6.3. Hållbarhet

För att uppfylla det lagstadgade kravet om att upphandla hållbara fonder har Fondtorgsnämnden beslutat om obligatoriska krav avseende hållbarhet på både fondförvaltare och fonder. De fonder som har upphandlats uppfyller samtliga obligatoriska krav avseende hållbarhet. Det innebär att miniminivån avseende hållbarhet i fondutbudet inom kategorin har höjts jämfört med läget före upphandlingen.

Innebörden av det är bland annat att samtliga upphandlade fonder har inrättat processer, integrerade med fondens investeringsprocess och process för aktivt ägande, för att identifiera om verksamheter som fonden investerar i bryter mot Global Compact, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNPG) eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt har riktlinjer för hur fondförvaltaren i så fall ska agera i egenskap av investerare utifrån denna information.

6.4. Valfrihet

Valfrihet har inte varit en del av utvärderingen i upphandlingen men Fondtorgsnämnden har ett övergripande krav att ta hänsyn till valfrihet i sitt beslutsfattande. Fondutbudet ska erbjuda valfrihet för spararna exempelvis avseende fonder med olika placeringsinriktning och risknivå. Detta uppnås främst genom att upphandla olika fondkategorier snarare än att upphandla olika fonder inom en och samma kategori.

Antalet fonder i den upphandlade kategorin är nu fyra jämfört med tidigare tio fonder. Minskningen av antalet fonder förutsätts inte påverka valfriheten eftersom många av fonderna inom kategorin innan upphandlingen hade en likartad placeringsinriktning. De fyra upphandlade fonderna anses vara tillräckligt många för att uppnå motsvarande bredd i utbudet inom kategorin som tidigare.

Före upphandlingen var drygt 70 procent av kapitalet inom kategorin placerat i de fyra största fonderna. Spararna har alltså endast i viss omfattning nyttjat det fulla utbudet.

Fondtorgsnämnden bedömer att det även efter upphandlingen finns en tillräcklig valfrihet för att tillgodose spararnas efterfrågan.

7. Fondtorgsnämndens slutsatser

Fonderna som upphandlas ska enligt lag vara lämpliga, kontrollerbara, hållbara, kostnadseffektiva och av hög kvalitet. Dessutom ska utbudet på fondtorget innebära valfrihet för pensionsspararna. Fondtorgsnämnden kan konstatera att det inkommit tillräckligt många anbud av hög kvalitet i upphandlingen för att möjliggöra ett slutresultat som lever upp till lagkraven.

Trots att det geografiska området Norden medför ett brett utbud av bolag och möjlighet till god riskspridning mellan regioner och branscher har svenska pensionssparare, historiskt, i liten utsträckning valt att placera sina medel i nordiska fonder. Sverige- och globalfonder har exempelvis varit populärare val. Under upphandlingsperioden har det även framkommit att nordiska aktiefonder sällan har upphandlats av institutionella investerare. Fondtorgsnämnden menar att nordiska aktiefonder är en fondkategori med lämpliga egenskaper för en svensk pensionssparare och att den bör finnas representerad på fondtorget.

Upphandlingen innebär att antalet fonder i kategorin minskar från tio till fyra. Detta medför, allt annat lika, att kontrollerbarheten och möjligheten att på ett kvalitativt sätt granska fonderna ökar. De upphandlade fonderna, varav tre redan idag finns på det anslutna fondtorget, uppfyller även de högre kraven i upphandlingen som syftar till att öka kontrollerbarheten såsom till exempel att investeringar i andra fonder inte är tillåtet.

Den genomsnittliga årliga avgiften inom kategorin minskar från 0,326 procent till 0,204 procent efter upphandlingen. Den genomsnittliga avgiften inom kategorin minskar därmed med drygt 37 procent. Detta kombinerat med att de upphandlade fonderna håller hög kvalitet gör att Fondtorgsnämnden anser att det finns goda förutsättningar för att de upphandlade fonderna över tid ska generera en god avkastning till spararna.

Minimivån avseende hållbarhet har höjts inom kategorin genom upphandlingens obligatoriska krav på både fondförvaltare och eventuell kapitalförvaltare. Hållbarhetskraven i upphandlingen har säkerställt att analys av hållbarhetsrisker och möjligheter är väl integrerade i samtliga fonders investeringsprocesser och processer för aktivt ägande och röstning. Samtliga fonder inom kategorin har efter upphandlingen hållbarhet som en väl integrerad del i investeringsprocessen och rapporterar i enlighet med SFDR artikel 8.

Avslutningsvis vill Fondtorgsnämnden tacka alla anbudsgivare för deltagande i upphandlingen.

